

Nro. 51.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Juniusnak 24-dik napján 1796-ik
esztendőben.*

Virtus, etiam in hoste laudanda.

* * *

*

A' virtus, még az ellenségben is ditséretre méltó.

* * *

*

Frantzia Ország.

A Frantziák Olasz Országi Generáljok, Bounaparte felől, a' Párisi levelek e' képpen írnak: „Bounaparte 27 esztendős, születésére való nézve Korsikai, de Frantzia Országban neveltett-fel, ki is az Artilleriát tanító Oskolába, jó idején bé-menvén, ottan magát a' szorgalmatossággal annyira tökéletesítette, hogy kevés idő alatt Kapitánnyá lett. — Néki nem tsak a' Ma-

thematikához, és *Taktikához*, hanem ezek felett, a' *Historiák* meg-tanulásokhoz is, nagy kedve vólt. A' mi a' *Bounaparte* teste állását illeti, ő kised, halavány színű ábrázatú, szároz ember, de azonban bátor szivű, és jó katona, a' ki, akár millyen veszedelmes környülállásokba essék is, de még is, az ő probájának jó ki-menetele felől el nem szokott tsüggedni, és úgy tettik, mintha néki nem egyéb, hanem a' szorongattatásokkal való küszködése vólna az *Elementuma*.

Jun. 3-kán a' *Telegrafus Párisba* azt a' hirt vitte-meg, hogy nemtsak a' *Rénus* és *Mosa* vize mellyéki, hanem a' *Sámbre*, és a' *Máás* vize mellett fekvő Fr. táborok is, a' Német seregekkel immár ütközetben vagynak. — Az 500 személjeből álló tanátsban pedig a' végeztetett, hogy a' *Respublika* jövedelmére vigyázó személy, *Finánzmester*, egynéhány rendbéli pappirost készítő *Fabrikákba* ilyen rendelést tétetne, hogy azokban *Mándátáknak* való pappiros készítettessék, mert a' melly *Mándáták* mostan *circulatioba* vagynak, azok tulajdonképpen nem *Mándáták*, hanem tsak azok iránt való *Assignáták*, mellyekkel annak ideibe a' *Mándátákat* ki lehet tserélni, és ezeknek fel-tserélésekre nézve. Jun. 4-kén, *Párisban* külömbkülömbféle helyeken, 136 bóltok nyittattak-ki.

Párisban most egy *Louisd'oré*ért 13600 livrát is meg adnak *Assignátákban*. — A' *Mándáták* 100-ból 93-at el-vesztenek, az életre tartozandó dolgok igen drágák, és nem régiben is egy font husert 230 livrát kellett fizetni. — A' *Directorium*, a' pénzel kereskedő sidokat minden piatzokon, az arra ki-rendelt vigyázok által, egymástól el-kergetteti, de még is kapnak ők magoknak, ilyen jukokat, a' hol a' pénzel való kupetzkedést folytathatják. — A' *Jákobinusok* egymás között meg-hasonlottak, némelleyek közüllök a' végett akarnak *Párisban* maradni, hogy az ő pajtásokat *Baboefat* ki-szabadítsák, a' *Directoriumnak* 4 tagjait pedig el-árúlhassák. Némelleyek pedig

közüllök úgy gondolkoznak, hogy már nem volna *Párisba* mit keresni, és sokkal jobbnak tartanák azt, hogy Frantzia Országának déli részeit tsinálnák a' Jákobinusok fő kvártéljáúl.

A' *Drouet* Processussának meg nintsen vége, mellynek ki-menetelire sokan erőssen várakoznak, és az 500 személjeből álló Tanáts, Jun. 4-kén is az ő baját hányta vetette, és ellene mind több több bizonyságokat találnak. Némelleyek azt mondják, hogy az öszve esküdtek, nemtsak a' 93-dikbeli Constitutiót akarták újra fel-állítani, hanem az *Orléáni* Hertzeg fiját kívánták fel-magasztalni. — A' Jun. 4-kén tartott ülésiben a' Directorium, a' törvényt tévő testnek Archivumából, azt a' bé petsételt pakétot kívánta ki-adattatni, a' mellyben, a' régi National Conventnek, más idegen Hatalmasságokkal kötött Frigyeknek titkos fel-tételei, irva találtatnak, a' melly a' National Conventnek el-bomlása után, a' megtartás végett, azon Archivumba tétettetett vala, és ezen pakét a' Directoriumnak által is adattatott. —

Batáviai Respublika.

A' *Hágai* Jun. 7-kén költ levelek szerént, *Geldria* és *Ober-Yssel*, tűzön vizen egy tábor kiállittásán igyekeznek, a' mellynek a' *Westphaliai* határ szélfelé kelletnék magát vonni.

A' *Hollandiaiak* a' Jó Reménység foka felé ki-küldetett Admiral *Lucas* Expeditioja ki-meneteléről, annyival is inkább kívánnának bizonyost hallani, hogy a' mint meg-érthették, ő a' *Cadixban* fekvő Frantziák flottájával egyesítette volna magát. — *Gröninga* tartományába 956 lakosok vettenek magokra önként fegyvert. — A' Frantziák Generáljokról, *Kléberről* azt írják, hogy a' *Szig* vizénél nem régiben esett tsatában meg-sebessítettett volna. — Az *Utrecht* tartományá Repraesentánsai, azt magokban el-végezték, hogy az ottan találtató Ekklesiák közül, egyiknek is a' másiknál több jussa ne legyen, és hogy a' *Theo-*

logiae Professorok, és más Papok fizetései, 4 hónapokon túl, az Ország Cassájából ne fizettesse nek. — Az *Amsterdami* Jun. 7-kén költ levelek szerint, az oda való Pattantyusoktól, és azon Polgároktól, a' kik a' leg közelebb való lármában hozzájok adván magokat, a' Tanáts házba berontottanak vala, fegyvereik el-szedettettek, és közüllök sokan el-fogattattanak, a' kik között egy Pattantyus Obester és egy Kapitány találatnak.

A' *Bernai* Kánton olyan parantsolatot adott ki, hogy minden Fr. Emigransok, az ő tartományaiktól ki-takarodni el ne mulassak, és a' más *Helvétziai* Kántonból is, hogy minden Emigransoknak ki kelletik költözni, azt közönségesen úgy kezdték hirdetni.

A' *Tripolisi Dey*, a' *Dánusoknak* és a' *Svékusoknak* azért izent hadat, hogy a' néki adni szokott ajándékat meg-adni el-mulatták, és az utánn csak hamar, két hajójokat confiscalta, mellyek közül az egyik *Dániai* hajó, Olajjal meg rakva, *Hámburgba* akart vala el-menni. — A' *Hágai* Jun. 4-kén irt levelekben pedig a' vagyon, hogy a' Fr. Directorium Gen. *Jourdánnak* és *Klébernek* olyan parantsolatot küldett volna, hogy az Austriai seregekre leg keményebb erővel réájok üssenek. — Gen. *Beurnonville* azt adta-fel, hogy igen jó lenne *Hágában* két Bataillon Hollándiai gyaloságot, egy Bataillon Frantzia gyalogságot, és egy Escadron Frantzia Huszárságot bé-helyheztetni. — Frantzia követ *Noelnek* is, meg-engedték immár, hogy a' *Sámbré* és *Más* vizei mellé, a' Fr. tábor szükségire kívántató *Naturalékot*, a' Hollándiai Respublika földjiről küldhessen-el. — A' Nemzeti Gyűlés, az a' felett való kérdést még meg nem tudta határozni, hogy az ez előtt meg-engedettett erőnél, nagyobb erőnek ki-állittását meg engedjeé? avagy nem, de a' Nemzeti Gyűlés tagjai nagyobb részint azon vagynak, hogy ne, azt a' vezedelmet forgatván a' magok szemek előtt, a' melly a' *Cavens* Hatalmának meg-nevekedéséből fogna a' népre háromolni.

Spanyol Ország.

Azt hirtelik, hogy a' *Spanyol* Királynak minden ki-kötő helyeiben, a' hadakazó hajók hadi fegyverekkel, Munitiókkal keményen rakattatnak, és minden Mátrozok, a' flotta mellé menni kívántatnak. — *Havannach* felé még egy 12 linéa hajókból, és egynéhány fregattákból álló flotta fog utra indulni. — A' *Gibráltár* előtt álló *St. Rochi* tábor még mind inkább inkább erősítettik. A' *Spanyol* Udvar, a' maga regularis katonáit még 60000-rel kívánja szaporítani, és az Országban, a' tirók szedésin keményen rajta vagynak, egy 22 Generálokból álló Commissio pedig, abban foglalatoskodik, hogy a' Truppok eleibe, mitsoda új törvényeket szaphasson.

Elegyes Tudósítások.

A' *Nahe* vize mellyékiről, Jun. 8-kán. A' Cs. Kir. seregeket, a' magok vízszá vónásokban akadályoztatni kívánván a' Frantziák, igen szerentsélenül jártanak, mivel a' Cs. K. seregektől nagy károkkal vízszá verettettek. — A' *Blankenstein* Regimentiből Major *Harsáni*, a' ki a' maga vitézségének, és bátor szivének, sok alkalmatossággal tsalhatatlan jeleit adta, ezen hónapnak 5-kén *Cusel* és *Ulmet* között, 3 lovas Regimentől vétetett vala környül, az Oberlieutenánt *Dolevitzeni* és Hadnagy *Fay* Pofztokon lévő embereire tsapván leg elébb is az ellenség réájok, a' kik az ellenség réájok való tsapásának, mind addig emberül ellent állattanak, mig a' Major is, a' Divisio más részével, elé állott, mellyek után a' Hufzárok az ellenséget mind előllről, mind pedig óoldal félről szabdadni kezdvén, ámbár az ellenség nagy számmal lett légyen is ott, de még is a' mi vitéz Hufzáraink jó magok viseletek miatt, kéntelenítettettek magokat vízszá vonni, kik is a' *Baumholderi* erdőig kergettettek. Ezen alkalmatossággal, a' Frantziák Generálja *Klein* is meg-sebesítettett vala, és az ő meg-sebessítettett emberei 4 szekérrel vitettettek *Baumholderbe*, a' mi vesz-

tségünk pedig 2 el-estekből, és egynéhány megsebesítettékből állott.

Manheimből Jun. 9-kén. A' *Rénus* mellyéki mind a' két hadi seregek, három napok alatt a' *Rénuson* egészfzen keresztül jöttek, a' *Károly* Hertzegé *Oppenheimnél* és *Máynznál*, a' *Wurmser* serege pedig *Manheimnél*. — Ezen két seregek közül pedig, tsak annyi emberek hagyattanak túl a' *Rénuson*, a' kik a' *Máynzba* és *Manheimba* menő utokat, az ellenség előtt, eléggé bé-fedezhetik. — A' Frantziák seregeiket a' Német seregektől már most *Rheebach* vólloztja-el. — Minthogy pedig a' Császári seregek, *Dürcheimből* egy nagy Magazinot akartanak viszfzá szállítani, hogy ennek viszfzá szállításában az ellenségtől valahogy meg ne akadályoztassanak, e' végett *Rheebachnál*, ezen hónapnak 8-kán, dél után, öszve tsaptak az ellenséggel, azon a' napon pedig hogy a' *Rénus* hidján, mennyi véghetetlen emberek, lo-vasság, és szekerek takaradtanak légyen keresztül, a' le-irhatatlan. — *Speyerbe* az *Erdödy* Hufzárjai közül tsak egynéhányon lévén, azt meg nem óltalmazhatták, hanem az ellenség birtokába menni engedték. — A' *Rénuson* feljül lévő linéában, és a' *Manheimi* Várban lévő vitézeink, mind öszve 10 ezer emberekből állanak. — A' *Lánus* vize mellé pedig, 60000 emberekből álló sereg vonja öszve magát.

Bayreuthból Jun. 14-kén. A' Frantziák *Neuwiedbe* ismét bé-menvén, *Tonder*, az oda való újság iroja, a' maga halottak Országából való be-szélgetésével együtt, már most másodiksor kén-telenítettik a' halottak Országába lenni, mellyből hogy mentől hamarább ki-szabadulhasson, azt néki szivből kívánjuk. — A' Frantziák Jun. 6-ka reggelin *Limburgig* nyomulván elé, dél utáni egy órákor, *Ostheim* háta megé, és *Ahlbach* eleibe nyomultanak-elé, hogy a' Császári seregeket, a' *Lánuson* egészfzen keresztül nyomják, melly feltett tzeljokban való meg-akadályozásokra nézve, a' Császári seregek, a' *Lánus* mellett lévő tetök-

ről a' Frantziákra estvéli 5 óráig erőssen tüzeltek, és ettől az időtől fogva, Jun. 7-kén estvéli 6 óráig, mind a' két részről tsendességben maradtanak a' két egymással ellenkező hadi seregek. A' Jun. 8-kán estvéli 8 órákor *Nassaunál* való ütközet, a' Frantziáknak szerentsétlen vólt. — A' Frantziák Generálja *Kléber* Jun. 6-kán *Oraniensteinnél* Conferentziát akarván tartani a' Császári Tisztviselőkkel, töllek mind a' két részről való fegyverfzünést kért, melly iránt leg elébb *Károly* Hertzegnek kelletvén tudósittást küldeni, hogy a' *Kléber* kívánságára réa nem állottanak, ki-tetzik a' réa következett tüzes ütközetből. — A' *Württembergi* Hertzeg Jun. 8-kán még *Limburgba* vólt.

Insbruckból Jun. 9-kén. A' Cs. K. seregeknél lévő fő vezér *Beaulieu*, a' Tirolisiaknak feles számmú fegyverbe való öltözésekkel, és a' maga vezérlése alatt lévő regularis katonasággal, egy-néhány Truppokból álló erősséget is nyervén magának, már most óllyan állapotban látja lenni magát, hogy nem tsak *defensivé*, hanem *offensivé* folytathatja a' háborút az ellenséggel, főképpen, hogyha a' magok Monárchájokhoz le-irhatatlan szeretettel viseltető Tirolisiak, minden Passusokat, az Országba bé menő utakat, kemény őrizet alatt fognak tartani. — Az ellenségnek pedig a' lévén a' tzélja, hogy a' *Velentzei* földön kereltül menvén, *Kárinthiába* úgy üssen-bé, e' béli tzéljának meg-akadályoztatására nézve, a' *Kárinthia* Határ szélein egy-néhány Bataillonak fognak meg-állapodni, mások pedig *Triest* felé nyomúlnak elé. A' magok Hazájoknak meg-óltalmazásokra nézve, a' *Kárinthiai* lakosokban is nem kevesebb buzgó indulatot lehet tapasztalni, mint szintén, a' *Tirolisi*akban. — A' Jun. 13-kán költ egy levélből pedig ezt a' jó hirt olvassuk, hogy *Beaulieu* a' Frantziákat meg-támodván, őket *Mántua* háta mege vízfzá-nyomta.

A' *Heidelbergai* Jun. 11-kén költ levelek azt hirtelik; hogy immár harmad napja, miólta a' Frantziák *Sheyerbe*, *Türkheimba* pedig, Jun. 9-

kének reggeli 3 órájától fogva ben vagynak. — Az ellenség hadi serege most *Manheim* és *Speyer* között fekszik. Ezen körülállásban, úgy lehet gondolni, hogy a' *Károly* Hertzeg fő kvártélja *Máyntzba* fogna által-tétettetni. — *Manheimb* pedig Jun. 12-kén így irnak: Hogy a' *Manheim* előtt bé-sántzolt tábor előtt, két óránnyira, az Austriai seregek egy kisdeg tábort formáltak. Tegnap előtt *Rheebachnál* a' forposztak között egy kis tsata vólt, és tegnap is 5 órától fogva 9-ig, mind ágyuztanak, a' mellynek oka tsak e' vólt, hogy a' Frantziák *Rheebachnál* az Austriai Batteriákkal által ellenben, magokat bé akarták sántzolni, melly fel-tett tzeljokban hogy meg-akadályoztassanak, az Austria seregek a' végett ágyuztanak réájok.

Máintzból Jun. 11-kén. A' Gen. *Mercantin* tábora, innen 4 óránnyi meszkeségre húzatt egy linéát. — *Bingenbe* a' Frantziák tegnap reggel bé-menvén, ottan majd mindent fel-prédáltak, a' kik minekutánna dél után a' *Rénus* mellett elé akartanak vólna nyomólni, az Oberstlieutenant *Williams Rüdeshemi* hegyen készült Batteriájából ki ment ágyúk tüzétől, tzeljokban meg-akadályoztattanak. — Ma estve *Bingen* körül ismét nagy ágyú lövöldözést lehetett hallani. — *Oberolm* fe-löll, *Kleinwinterheimig* egynéhány Bataillonokból való tábor fekszik, és ezek között vagynak a' *Máintzi* Bataillonok is. — A' *Hechtsheimi* linéában, a' *Frankoniai* kerületbeli Bataillonok vagynak. A' Generál *Neuendorf* fő kvártélja *Máintztól* 3 óránnyira *Wirstadtba* vagyon.

Wormatiából Jun. 12-kén. A' Frantziáknak egynéhány lovas katonái *Grünstadtba* hálván-meg, a' lakosoktól 300 pár paputsokat kivántanak Contributioba adattatni, azzal akarván réájok ijelzteni, hogy azon éjtszaka, 3000 katonaság fogna a' városba bé-menni, de azok oda még meg nem érkeztenek. *Göllheimba* is egynéhány Fr. lovasság bé-menvén, azt mondották, hogy a' Frantzia seregek *Vormatiaba* akarnának bé menni, de ebből

is még eddig semmi se lett. — A' *Frankfurti* Jun. 13-kán irt levelek szerént, a' *Lánus* mellett még addig semmi nem történt, a' fő kvártély pedig, ma *Graefenwisbachba* fog által tétetödni, egy más *Frankfurti* Jun. 14-kén költ lévőél pedig azt jövendölte, hogy ezen hónapnak 16-kán, a' *Lánus* mellett egy Generális ütközet fogna lenni, vagy már meg is esett volna. — A' *Basiléai* levelek, azzal ellenkezöt hirdetnek, hogy a' *Modénai* Hertzeg, a' *Frantziákkal* fegyverfzünésre lépett volna.

A' *Bétsi* Udv. Diarium az *Olasz* Országi dolgokat rövideden e' képpen írja le: A' *Frantziák*, a' *Májlandi* főbb rendü lakosok közül, a' *Tortonai* várba, fogságra, többet küldettenek el 600-nál, azért; mivelhogy ök, a' *Frantziák* jármát tovább nem szenvedhetvén, abból ki-szabadulni igyekeznek vala. — Az *Aqui* Districtussa lakossaitól a' *Frantziák* 400000 livrát fatsarván-ki, minekutánna ezen erővel töllek fel-hajtott pénzt utra inditották volna, vagy tiz falu fegyvert fogván, az utban, a' pénzel meg-terhelt szekerek mellett lévő *Fr.* őrizetre támodtanak, a' kik közül sokakat le-apritván, más-részét pedig el-fogdosván, a' *Frantziák* *leonina division* gyüjtött pénzeket, e' szerént magoknak mind vilfzáz vették. — *Bounaparte* a' *Velentzei* Respublikának egy Manifestumat küldett, a' mellyben a' *Velentzei* Respublikát az iránt kívánta bizonyossá tenni, hogy ő, a' közöttök lévő barátságot, és Neutralitást semmi részben nem kívánta meg-sérteni, és hogy a' *Velentzei* földre bé ment vala, azt tsak abból a' tzélből tselekedte, hogy az *Austriai* seregeket annál könnyebben meg-támodhassa; és a' maga alatt lévő *Truppok* nak keményen meg-parantsolta, hogy a' *Velentzei* Respublika igazgatása, Országlása modjába, tellyességgel belé ne szoljanak, a' lakosokat se Isteni tiszteletekben, se pedig a' magok vagyonjaikban való haborgatás által meg ne bántsák, hanem a' mit töllek el-vefznek, mindent kész pénzen kifizessenek; de ezen Manifestum tartása mellett is, hogy a' *Frantziák*, a' *Velentzei* Respublika földin,

sok *Excessusokat* tselekedtenek, az iránt bizonyos tudósításaink vagynak.

Az Olasz Országai más rendbéli tudósításaink pedig, azt hirtelik; hogy a' *Néapolisi* Király Circularissa ki-botsáttása után, az oda való lakosok rakással kezdték magokat az iránt jelenteni, hogy ők a' Frantziák ellen kéznek légyenek fegyvert kötni. — *Kalabriából* 8000 emberek állottanak ki jó öltözetben, és egyedül *Caserta* városa, a' maga költségén 500 katonát állitatt-ki, minden szükséges dolgokkal egyetemben. — Az Országoknak sok rendbéli lakossai azon igyekeznek, hogy a' Királyt a' maga méltóságába, és az Országot a' maga mostani állapotjában megtarthassák. —

Minekutánna *Bouaparte* *Májlandba* bé nyomult volna, azon nép előtt, a' melly a' városi Magistrátussal egyetembe eleibe egynéhány óránnyira, ki-ment vala, Olasz nyelven egy *Oratiot* mondott, a' mellynek értelme tsak oda ment ki; hogyha a' *Májlandiak* a' *Frantzia* Respublikával, és annak gondolkozása modjával tartanának, a' nékiek jó lenne. Úgyan az ő parantsolatjából a' *Piémonti Tortonai* Commandans Generál *Meynier* azt a' rendelést adatta-ki, hogy annak a' tartományának, és *Alessandriának* minden lakossai, másokkal egyetemben, minden fegyvereiket, hadi eszközeiket 24 órák alatt, az arra ki neveztetendő helybe bé-vigyék, melly rendelkezésre némelly szerentsétlen történetek adtanak alkalmatosságot, némelly katonák meg-ölettetésekkel, a' melly miatt, az ártatlan emberek szoktanak a' büntetést érdemlök áldozatjaivá lenni. Annakokáért hogyha valakik azon katonákon akarnának bocszút állani, a' mellyektől meg-bántottattanak, el-fogván őket vigyék *Tortonába* fogságra, a' kiknek gonofságaik világosságra jöven, 24 órák alatt agyon fognak lövettetni. De e' mellett az is ki-hirdetett, hogy a' melly Polgári személjet, közönséges helyen, fegyverrel járnai meg-látnak, azok a' törvénynek büntetését, tellyességgel el nem kerü-

lik. — Annak kezdett hire futamodni, hogy a' *Lüttich*, *Dinau*, *Huy* és *Námur* várait újjólag renovaltatni akarnák.

Egy *Insbrucki* Jun. 7-kén költ levélből, a' Frantziáknak *Dolce* mellett való veszedelmekről azt olvassuk. Hogy ök Jun. 2-kán reggel *Dolcénál*, dél után pedig *la Chiusánál*, az *Etsch* vizén kereftül akarván menni, *Dolce* mellett a' vizén hidat tsináltak. — A' Tirolisiak, és az oda való tábor kedves embere, Gen. *Mélás*, a' Frantziákra úgyan egynéhányszor ágyúval lödöztetett, de ezen lövések a' Frantziákat nem találván, azzal még inkább vér szemre kaptanak, és a' hidan való kereftül mentekben azt kiáltozták nagy fennyen: *Eljen a' Respublika!!* De alig mehettének a' Frantziák a' hidan valami 8000-ren kereftül, azonban Gen. *Mélás* vagy 12 el-dugatt bombis ágyúkat el-süttetvén, azok által az egész hidat széljel rontattatta, a' mellyről a' vízbe belé esett és belé fult holt testeket, a' viz *Veronáig*, *Dolcétól* 4 óránnyira hordotta egymás után. A' hidat széljel lötetvén, azonnal az el rejtett Batteriákból ki-lövetett kártátsok, a' hidan kereftül jött 8000-nyi embereket ölték, szaggatták, és már ekkor nem azt kiáltozták, *Eljen a' Respublika!* hanem ezt: *noi siamo Milanesi, vostri amici: Mi a' ti barátaitok és Májlandiak* vagyunk, de a' mind hijába való vólt immár. — *Chuisánál* is hasanlóképpen jártanak a' Frantziák, és Jun. 2-kán leg alább is 15000 embereiket el-vesztették. A' Császári Truppok közül, mind öszve, az el-estekkel és meg-sebessittettekkel együtt, 100 embereknél többbe kár nem tétetett.

Egymás Jun. 7-kén költ Olasz Országi levélből azt olvassuk, hogy Gen. *Messéna* 7000 emberrel indúlt vólna el *Livorno* felé, hogy az ottan lévő Anglusok Magazinumát el-vegye, de e' felett még köröm fog szakadni. — Úgyan azon levélből olvassuk azt is, hogy Márt. 28-kától fogva, Jun. 2-káig, majd minden nap öszve-tsaptak a' Frantziák az Austriai seregekkel, hogy *Tirolisba*

bé-nyomuljanak, de még is tzéljokban nem boldogulhattanak, a' melly idő alatt esett vesztéseket a' Frantziáknak, 26 ezer emberekre vetik. Nem szolgálván pedig e' szerént nékiek a' szerentse, már most *Vincenzán* felyül akarják a' Császári tábort meg-kerülni, és *Tirolisba* bé-tsapni, de mindenütt jó rendelések lévén tétetve az Austriaiak részéről, alig hogyha az a' béli tzéljokban is fel nem sülnek, a' vitéz Generál *Mélás*, minden mozgásait az ellenségnek jól szemmel tartván.

A' *Néápolisi* Máj. 27-kén irt tudósittások szerént, nem akarván a' Király a' békességét kárával meg vásárolni a' Frantziáktól, az egész Országában, mindenfelé a' fegyver zörgés hallattatik, a' Király parantsolatyát követvén, a' nemesség, és papság, a' kereskedők, és az Orzágnak más egyéb lakossai-is. — A' *Néápolisi* Truppokból már két tábort formáltak, mellyek közül az egyik *Soránál* fekszik, *Romától* mintegy 8 — 10 német mért földnyire, a' Pápa Birodalma széle felé, a' más tábor pedig az *Adriatikum* tenger szélin *Ankonához* 5 mért földnyire, *Otrantonál* van le-telepedve, és ezen két táborba mind öszveséggel 70000 emberek vagynak. — Az egész *Siciliában* és *Néápolyban* olyan értelmű Manifestumát adván-ki a' Király, hogy a' nemesség közül minden, a' maga kotsizó, és lovagalni való lovait, a' Status szükségére adná által, e' mellett, a' kotsisokat, és szolgálókat arra venné, hogy a' táborba szolgálatba menni, magokat ne vonagassák, ezeknek végbe vitelekre, a' memesség egész készséggel réa-állott.

A' *Véronai* Jun. 9-kén irt levelek azt hirtelik, hogy a' Frantziák egynéhány ezer emberekkel *Mántua* ostromlásához hozzá kezdettenek ugyan, de a' várban lévő 7000-ből álló őrizet magát keményen őltalmozza. A' Truppokat Gen. *Rossetmini* az Artilleriát pedig Gen. *Orlándini* kommandirozza. — A' Frantziák táborának más része *Brescia* és *Vincenza* között fekszik, a' mellyben való közemberek *impertinentiájokat* a' föld népe

már tellyességgel nem szenvedheti. *Mántuának* *St. György* nevezetű külső várossát, a' *Mántuaiak* oda hagyták. —

Hadi Történetek.

Feldmarschal Gróf *Wurmsernek* tudósítása szerént, a' mint azt a' *Bétsi Udv. Diarium* is hirdeli, a' Cs. K. seregeket akadályoztatni kívánván az ellenség, midőn az *Kaiserslauternből Neustadtba* akarna menni, a' forpolztokra is egynéhány-szor réá ütött, melly miatt az ellenség és a' Cs. K. lovas seregek között, kemény öszve tsapások estenek. De minekutánna a' Császár könnyű lovas Regimentjiből, lovas Kapitány *Wétsey*, az ellenség Trupjai közé kétszer bé-vágott, egy tisztet és huzon fejül, még egynéhány embereket le-vágott, sokakat nemtsak meg-sebessített, hanem el is fogott vólna, és ezek mellett a' *Gyulai* szabad seregéből el-fogatott 60 embereket is meg-szabadította vólna, többet az ellenség alkalmatlankodni nem mérészelt. — A' *Károly* Hertzeg táboránál 7-től fogva 9-kig semmi nevezetes dolog nem történt, de a' *Lánus* vize mellett lévő, külömbkülömbféle *Corpusok*, olyan mozgásokat tettek, a' mellyek az ellenségnek elébb való nyomulását meg fogják akadályoztatni.

Fegyver Tármeister B. *Beaulieunak Cagliano-ból* küldött tudósítása szerént, ezen hónapnak 13-káig Olasz Országban se történt semmi nevezetes dolog. A' *Májlandi Citadellát* is még *formaliter* ostrom alá nem vették, hanem tsak 4 vagy 5 ezerből álló nép tartja szemmel. — *Mántua* is, kész a' leg kegyetlenebb ostromat is ki-állani, és ő is *formaliter* még ostrom alá nem vétettetett. — Az ellenség ámbár igen nagy számból állott legyen is Olasz Országban, de még is a' mi vitézeink nékiek mindenkor keményen ellent álván, ez által azt okozták, hogy továbbá is rajtok próbát tenni, az ellenség tanátsosnak lenni nem tartotta, de a' szükséges segittségnek, a' mi sergeink.

hez való meg-érkezése után, ők is a' magok részekről, az ellenségen újj probát fognak tenni.

A' *Károly* Hertzeg, ezen hónapnak 16-kán *Naubornból* küldett tudósítása, és a' *Bétsi* Udv. újság mellé ragasztott különös lévél tartása szerint, az ellenség 15-ben dél tájba, a' F. M. L. Baró *Werneck Wetzlár*hoz elé-nyomúlt reserva corpussára ütvén, *Károly* ö Hertzega, az ellenség vizsgálá nyomására, a' *Saxoniai* katonaságot rendelte-ki oda menni, a' kiknek oda lett meg-érkezések után, mind a' gyalogság, mind pedig a' lovasság kemény tsatázása után, az ellenség meg-verettetvén, magát *Wetzlártól* vizsgálá vonta. *Károly* ö Hertzega a' *Saxoniai* katonáknak, nevezetesen pedig a' lovasságnak jó maga viseletét különösen ditséri, az ellenségnek 6 ágyuit el-vé-ven, magát pedig az ellenséget egész estvig kergetvén vizsgálá felé, a' kik a' mennyire az ellenséget bé-érhették, annak mind fegyvereiket, mind pedig sátoraikat mind fel-prédálták.

A' *Bruchsali* Jun. 9-kén irt tudósításokból azt olvassuk. Hogy a' *Rénus* mellyeki táborból, *Olafz* Országba, mind öszveséggel 22 Bataillon gyalogság, a' *Máhani* Vadászszai közül 10 Kom-pánia, és 18 Eskadron lovasság ment volna által, a' Regimentek nevei pedig így következnek. — Az *Erdödy* Huszárjai közül 8 Eskadron; a' *Wurmser* Huszárjai közül 10 Eskadron, a' *Golulinski* Gránátérossai közül 1 Bataillon; a' *Cavasini* Gránátérossai közül egy Bataillon; a' *Jelalickéből* 1 Bataillon; a' *Werneckéből* 2; a' *Gemmingéből* 1; az *Erbachéből* 3; a' *Brechainvilléből* 3; a' *Devin-séből* 2; a' *Lattermannéből* 1; a' *Neugebaueréből* 2; a' *Collaredo Joseféből* 1 Batallon.

A' *Máintzi* Jun. 11-kén költ levelek szerint, az ellenségnek egy osztálja, *Gaubheimnál*, a' *Waldeck* Dragonyossaiból álló Pikétekre kíván vala tsapni, de minekelötte a' lett volna, segittségekremenvén nékiek a' *Varasdiak*, ők tsaptak az ellenségre, kik közül, egynéhányot le-apritván, valami 30 el-fogtanak.

A' *Hanau* Jun. 13-költ tudósittások azt hirlelik, hogy a' Frantziák 11-ben *Herborn* és *Weilburg* között meg-verettettek volna, 600 embereiket pedig fogságba ejtették; de ennek a' hirnek igassága felöll, a' *Hánau* levelek is, jót-állani nem bátorkodnak. — A' *Frankfurti* levelek azt írják, hogyha a' Frantziák, a' *Lánus* mellett fekvő Cs. K. seregeken, most is keresztül vághatnak, az a' világ kilentzedik tsudája lehetne, olyan erőssen állanak most ottan a' Cs. K. seregek. — A' *Károly* Hertzeg fő kvártélja 14-ben *Graefenwisbachba* vólt. A' *Lánus* mellyékiről Jun. 14-ken azt írják: Hogy még mind a' két tábor, egyik a' másikkal tsak által ellenben áll, de még eddig semmi nevezetes dolog ottan nem történt. — A' Frantziák Generáljáról *Grenierről* azt mondják, hogy *Weilburg-tól* fogva *Wehrdorfig* 8000 embereket telepített le, a' *Weilburgi* Izép *Alléét* pedig a' Frantziák ki-vagdalták volna. —

Hanauból Jun. 14-kén. Azt a' hirt, hogy a' Frantziák *Herborn* és *Weilburg* között meg-verettettek, és 600 embereiket fogságba ejtették volna, még tökéletesen igaznak lenni, nem lehet tartani, mert a' *Lánus* mellöll, a' tegnap estve érkezett tudósittások szerént, még addig ott egészen tsendességben vólt minden. — Azt is hirleli ez a' lévél, mellynek igasságáról tsak ugyan jót nem áll, hogy midön a' Frantziák *Bingenben* benyomultanak volna, az ottan való lakosok közül sokakat, nevezetesen pedig a' nép eleje közül egyet kettöt, mindenitől, még a' testin lévő ruházatjaktól is meg-folztottanak volna. — A' Frantziák Trupjainak egy része pedig *Andernach* és *Kolonia* között fekszik, a' végre, hogyha valami képpen magokat vizszá kellene huzni, a' szükséges Communicatiojakat meg-tarthassák. — A' Gen. *Jourdán* fő kvártélja a' *Rénus* jobb partyán vagon, és azt hirlelik, hogy a' *Lánus* mellett *campirozó* Fr. tábort, maga fogná vezérelni. — A' *Rénus* bal partyán való Fr. tábor, a' Gen. *Moreau* vezérlése alatt van, és a' mint mondják, már

némelly mozgásokat tett volna, hogy a' *Mosella* vizihez, és *Hundsrückenhez* inkább közelithessen, és az onnan el ment Truppok üreks helyét ki pottolhassa.

* * *

Egy szóra! A' *Logicusok* közül, sokan kétségben hozták azt az Allatást, hogy *a posse ad esse* jó volna a' *consequentia*; de őllyan *Logicust* fenyés nappal is gyertyával kellene keresni, a' ki azt kétségbe hozni ne szégyenlené, hogy *ab esse ad posse* jó a' *consequentia*, melly szerént minthogy a' M. Kurir tulajdonképpen való szerzője, ma *actu Bétsben* van, ki volna az, a' ki azon kételkednék, hogy vallyon ő, a' mint a' 45 szám alatt ment Kurirban meg-igérte vala, hogy leg fellyeb is Jun. 20-kára *Bétsbe* vizsza fog jöni, vallyon vizsza jötté, avagy nem? — Te pedig jó *Barna*. A' M. Kurir É. olvasoit, most már újjolag az iránt tedd bizonyossá, hogyha a' magad tulajdon Gazdád jelen nem létiben, igéreted szerént, kötelességednek minden héten kétszer eleget tettél, ennekutánna, a' Gazdád jelen létiben, annyival is inkább eleget fogsz tenni, hogy a' maga bágásiájival jól meg-rakva, ő botsátt már tégedet a' te fizokott utadra, és azon helyekre bé-térni, el nem fogod mulatni, a' kik a' te jövő fél esztendei béredet, a' már közönségessé tett mod szerént le-tették, vagyha ezután is nem sokára le fognák tenni. —

D. D. S.